

Vidéki levelek.

I.

Pécs, 1881. novemberhó.

Tekintetes Szerkesztőség! Ez évi novemberhó 1. és 2-án Baranyamegye Mecsek hegységében fekvő erdőket jelentékeny elemi csapás látogatta meg. Ugyanis október 31. és november 1-én beállt havazás lassankint ólmos esővé változva át, a vékonyabb galyakon is 2—3 ujnyi jégréteg képződött, a még le nem hullott lombokra roppant hó és jég terhek nehezettek, melyek mázsányi sulya alatt kivált sudarállabjaink halomra törtek, sok helyt a fák fele derékban vagy sudáron letört és így helyre nem hozható hézagok, nyiladékok keletkeztek. Sőt a magas vágható bükkös állabokban számos fa kidőlt, kitörött a roppant súly alatt, a letört nagyobb ágak ezrei pedig az erdőket járhatlanná tették.

A jégréteg 4—5 napig minden lombot, galyat, bokrot, fűszálat fagyos leheletével borított; tündéri látványt nyújtott a késői virágokat, őszi kökörcsint a zöld és sárga lombokat, mindent-mindent vastagon borító átlátszó és ezer gyémántkép ragyogó jég kristály; mi erdészek azonban fájó szívvel szemléltük a természet ezen oly nagyszerű mint romboló tüne-
ményét. A gyümölcsfák és a szőlő is sokat szenvedett e napokban, az előbbieket ágai letördeltek, sőt egészen kitörtek, azonkívül tapasztalt gazdák állítása szerint úgy a szőlő mint a gyümölcsnek termő bimbói megfagytak, így a jövő évre e vidéken kevés reménnyel biztatnak.

Csak midőn több nap mulva a felhő fátyolából a nap kibujt, szabadultak meg állabjaink ezen fagyos öljő tehertől.

Somogy megye erdősegei ezen csapástól már sokkal kevesebbet szenvedtek, mint közvetlen az után meggyőződni volt alkalmam.

Az így letört fatömegek részint szálankint, részint rakásonként árvereztetnek kész pénzért vagy napszámokért csekély áron, a rendes vágásokból nyert faanyagok kelendősége kisebb, úgy, hogy ily elemi csapás az állabok megtizedelésén kívül még az erdei jövedelmeket is csökkenti.

Az erdőtörvény életbe léptetése csak lassan halad vidékünkön. Sok oka vannak ennek, a sok közül csupán azt említem fel, hogy az 1881. év e vidékek gazdáira nagy átlagban nem jó volt, gyenge termés mellett elmarad a jövedelem jelentékeny része, szorultságában a birtokos ahhoz nyúl, mihez lehet, tehát első sorban az erdőhöz, másrészt minden kiadást lehetőleg mellőz.

Már pedig az erdőtörvény egyrészt az erdők állagának irtások általi önhatalmu kevesbitését korlátozza; másrészt üzemtervek készítése, erdőtisztek alkalmazási kötelezettsége stb. által az erdőbirtokos uradalmakra, községekre kétségtelenül terheket ró; igaz, hogy ezen terhek az erdők fennmaradása érdekében mulhatlanul szükségesek.

Az erdőgazdasági üzemtervek munkáját e mult nyáron a pécsi püspöki uradalom vette első sorban munkába; ezt követték a veszprémi püspökség, a lengyeltóti hitbizományi uradalom és a pécsváradi kir. közalap. uradalom. Pécs sz. kir. város az erdőgazd. üzemterveket pályázati verseny útján szándékozik elkészíttetni, tudomásom szerint a pályázati hirdetés már be is küldetett. Különösen ki kell emelnem azonban a pécsi püspökséget, melynek fenkölt szellemű pásztora Dulánszky Nándor ő excellenciája az erdőgazd. üzemtervek munkába vételét haladéktalanul elrendelvén, tetemes áldozattal bár, mégis a törvény követelményének, másoknak is példaadásul, nehéz viszonyok közt megfelelni törekszik.

Azonban számos egyházi hitbizományi stb. erdőbirtokos, sajnosan kell jeleznem, ez idő szerint az üzemtervek végett az első lépést sem tette meg, noha a közigazgatási erdészeti bizottságok nem késtek ez irányban ismételve a törvény követelményeire figyelmeztetni és felhívni.

A községi erdők üzemterveinek elkészítése Baranya- és Tolnamegyében a megyei erdőmesterekre bízott, kik esetleg segéd alkalmazásával e feladatoknak remélhetően megfelelni fognak; Somogy megyében egy szbirói járás községi erdők üzemterveinek elkészítésére verseny-tárgyalás fog legközelebb próbául tartatni, míg a javaslatba hozott megyei erdőmesteri vagy főerdészi állomás szervezése iránt intézkedés tétetnék.

A községi üzemtervek mintegy 500 községi erdőről szerény nézetem szerint itt csak aként készülhetnek el a kitűzött határidőre, ha egyes járásokban, hol szakértő képzett erdőtisztek találhatók, azok elkészítése pályázati verseny útján kiadatik, a közelben fekvő erdők üzemterveit el is vállalják; a hol ilyenek nincsenek, azon községek erdeiről a megyei erdőmesterek vagy főerdészek készítik el az üzemterveket.

Be kell látnunk azt, hogy a jelenlegihez hasonló évek súlyos viszonyai közt, sem a birtokosokat, sem a községeket egyszerre ezzel is felette terhelni nem lehet; azért úgy az üzemtervek elkészítésénél, mint a községek részére erdőtisztek alkalmazásánál „olcsóság“ a legfőbb és első feltétel.

E szempontból a községi erdők üzemterveinek az ebbeli ministeri utasításnak megfelelő legegyszerűbb elkészítése kívánatos, az erdőtisztek alkalmazása pedig itt egyelőre a községek választására bízott, hogy a hol szakképzett művelt uradalmi erdőtiszt a közelben található, azt fogadják meg egyelőre erdejök rendszeres kezelésére, esetleg az üzemterv elkészítésére is, eddig azonban még erre is kevés község mutatkozott hajlandónak, s úgy látszik nem marad más hátra, mint a községi erdők kezelésére hivatalból megyei erdészeket kinevezni, egyes kivételekkel.

Ezek lennének szerény nézeteim Szabó Adolf kir. erdőfelügyelő úr és tisztelt barátom ez irányban kifejtett eszméire is.

Az erdőgazdasági üzemtervek munkába vétele folytán több helyt az „Erdészeti segédtablák“ és erdőrendezési nyomtatványok szükségesek, sok oldalról már kerestettek; sokak nézetét fejezem ki, midőn a tek. szerkesztőséget az „Erdészeti segédtablák“ és erdőrendezési nyomtatványok mielőbbi kiadása, minél szélesebb körben terjesztése körüli közbenjárásra felkérem.

Az erdőőri szakképzés előmozdítása is folytonos gondoskodás tárgyát képezte, ez évben Baranya- és Tolnamegyéből 10 egyén nyert erdőőri képesítést, a mi valóban nem sok, azonban remélhetőleg jövő évre a jelentkezők száma sokkal nagyobb leend; kívált ha az előirt „Erdőőr“ című szakkönyv mielőbb újra kinyomatni és minél jutányosabban általánosan áruba fogna bocsáttatni.

Hogy az erdőőri szakképzés iránti kedv emeltessék, igen czélszerű volna az üresedésbe jövő erdőőri állomásokat úgy az államkincstárnál, mint a kir. közalap. uradalmaknál stb. mindenkor nyilvános pályázat útján betölteni, mely eljárás utóbb magán uradalmaknak is például szolgálna.

Végül mint örvendetést említhetem a fa kelendőségi viszonyoknak e vidéken némi javulását, kivált vasuti anyagokban, melyek nagyrészt az épülőben levő Budapest-pécsi vicinalis vasúthoz használtatnak fel, ugyanezen vasut több itteni uradalmi erdő jövedelmeit jelentékenyen emelni lesz hivatva.

Teljes tisztelettel maradtam a

Tekintetes szerkesztőségnek

alázatos szolgálja

Tóthi Szabó Sándor.

II.

S.-K a z a, 1881. évi novemberhó.

Borsodmegyében a magánbirtokosok egynémelyike erdeje szakszerű kezelésére igen kevés, vagy épen semmi gondot sem fordít; sőt sok helyt az erdőpusztítások oly mérvet öltenek, hogy általuk a mezőgazdaság is érzékeny károkat szenved, s mindinkább nagyobb és nagyobb veszélyeknek van kitéve. Ennek bizonyosságául szolgáljon azon körülmény, hogy ez évben az u. n. Bánvölgyén és általában a Sajó mellett fekvő részekben, a szántóföldeket s közeli községeket, mint Vadnát, már hatszor borította el a víz, s ezt egyedül az erdőpusztításnak lehet tulajdonítani, mert a mint az erdőterületeket kihasználják, legyenek azok bármily meredek s veszélyes hegyoldalakon is, azonnal legeltetésnek adják át, annélkül, hogy a befásítás csak szóba is jönné.

A mezőgazdaság terén ez által szenvedett károkat azonban, mint az erdők pusztításából eredőket, vidékünkbeli birtokosainkkal elismertetni egyáltalán nem lehet, s még kevésbé megszerettetni velök az erdők szakszerű kezelését, mivelését, gyarló okul azt hozván fel, hogy az erdőterületeknek a legel-

tetéstől való elvonása által marhaállományuk tetemesen csökkenvén, szántóföldjeiket trágyahiány miatt kellőkép művelni nem volnának képesek, meg nem gondolva miszerint a meredek erdőterületek folytonos legeltetése a tavaszi hóolvadások s nyári esőzések bekövetkeztekor földesúszásokat idéz elő, minek következtében a legelőterület is sok esetben semmivé válik.

Az erdőadminisztrációra elég annyit megjegyezmem, hogy szakembereket magán erdőbirtokosainknál hiába keresünk.

Az erdőőri szakoktatás most is szőnyegen lévő kérdése sokkal érdemlegesebben tárgyalatott e lapokban, semmint annak bővebb tárgyalását célozomul tűzném, s ennél fogva szabadjon csupán azt megemlítenem, miszerint az erdőőri szakoktatás terén magán erdőbirtokosaink leginkább hivatva volnának saját érdekekben oda működni, hogy ez eszme erdőőri szakiskolák alapításában nyerne valósulást. De addig is az oktatást illetőleg véleményem oda terjed, miszerint oly erdőhivataloknál, hol a kihasználás mellett az erdőművelés céljából megfelelő berendezésű csemete kertek vannak, kívánatos néhány suhanczot nyáron át fatenyésztési munkáknál foglalkoztatni, s télen át részint az erdőkihasználásnál alkalmazni, részint gyakorlati ismereteit elméleti oktatással bővitve az erdőőri szakvizsga letételére előkészíteni.

Ily szakoktatás mellett kiváló erdőőrök neveltethetnének, s esetleg a magán erdőbirtokosok is ily egyének alkalmazásával erdeiket jobb kezekre bízhatnák. *Hrebenda Pál.*

III.

Kolozsvártt, 1881. november hó.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses engedelmevel a „Vidéki levelezők“ sorába lépek. Egy nem épen érdektelen kérdésről kívánok szólni.

Mindennapi dolog ugyszólván, a birtokrendezési, tagosítási és arányosítási munkálatoknál, valamint erdőbirtokot és erdőterményt érdeklő egyéb peres ügyeknél, a bíróság részéről erdészeti szakértőket rendelni ki.

Hogy az erdészeti szakot eme kiváló fontos ügyekben legtöbbnyire (legalább nálunk) kik szokták képviselni, azt soraim

folyamán bátor leszek bővebben megvilágítani; előre bocsátani csak annyit kívánok, hogy az erdészeti szakértők kirendelése, különösen a jelenleg tömegesen szabályozás alá vett birtoktestek (rendesen jelentékeny kiterjedésű erdőkkel) külső munkálatainál napirenden levő dolog. A közelmúlt napokban volt alkalmam egy ily, törvényszéki bizottságban működött, erdészeti szakértővel beszélni, s előadása folyamán oly dolgok tudomására jöttem, melyek azon egyenes következtetésre vezettek, hogy az illető uri ember, — bár szakértői voltára ugyancsak rátartó — bárhol inkább megállhatja helyét, mint az erdészeti szakban, hol egyáltalán annyira felületes ösmeretei vannak, hogy még a bükkfát kéregben sem tudja a tölgytől megkülönböztetni.

Ilyen s ehhez hasonló szakemberek pedig nagy számmal vannak még nálunk, különféle sallangos czimeket viselvén, mint: városi erdőmester, megyei erdész, uradalmi erdőfelügyelő stb. stb. Kevés kivétellel, mindannyian a régi időből vett uradalmi jágererek, vagy egyéb megélhetési mód hiányában, bizonyos körökben protegált egyének. Az erdész czímet tetszés szerint veszik fel, anélkül hogy daczára több évi üdvös (?) szolgálataiknak, némi gyakorlati fogékonyságuk volna.

Tisztelet a kivételeknek, mert vannak, a kik hivatásszerű buzgósággal felelnek meg állásuknak s daczára az elméleti képzettség hiányának, nem egyszer beigazolták már, hogy önszorgalmuk és tevékenységük által előnnyel használható, értelmes gyakorlati emberek. Fájdalom, ezt eme erdészeti szakértők alig 10⁰/₀-ára lehet mondani.

A legtöbbnek működési köre mint erdészeti szakközegnek, csak addig terjed, hogy évenként a város, megye, község vagy uradalom számára néhány száz „ölfát“ állittat, persze oly módon, hogy a termelés helyét, idejét és módját rendesen a csőszök állapítják meg; ezenfelül pedig tetszés szerint „czeduláztat“ töről, a hűséges csőszök (!) ellenőrködése és felügyelete mellett.

Kenyérurával szemben tehát csak fizetés felvételi kötelezettsége van. Ez pedig variál 300—400 frttól felfelé, néha egyéb mellékjárandóságokkal is, s csak ritkán ér el 800 frtot, mikor aztán az „erdőmester“ czímet ex offo felveszi.

Jövedelmi forrásának főtényezője azonban másban áll.

Néhány kir. törvényszéknél már mint kirendelt erdészeti szakértő több ízben szerepelvén, biztosítva van, hogy előforduló esetekben megkapja a birói végzést, valamely erdő osztályozási vagy becslési munkálathoz, esetleg egyéb: erdőbirtokot vagy erdőterményt illető peres ügghöz történt kirendelése iránt. Ilyenkor aztán 8—10 napi künnlétel után néhány 100 frtot beseperni nem is rossz dolog, s ha efféle kirándulás havonként csak egyszer akad, (már pedig itt akad, néha többször is) meg van a szép jövedelem. De hát miért? Hát azon nagy fejtörést okozó munkáért, melyet a megejtett osztályozás, becslés vagy egyéb peres ügyi tárgyalásról készíteni szokás s a mi náluk egy formuláris szerint kaptára vert u. n. „Becsü levél“ vagy „Szakértői becsü“; minek összeállítására azonban jónak látják eme érdemes szakértőink, előbb azok barátságos véleményét kikérni, kik a bizottságban mint társszakértők működnek s esetleg kincstári vagy valamely rendezett uradalmi szolgálatban álló képzett szakemberek. Az erdőjárás idejében vagy felületes, vagy épen semmi vizsgáladást, feljegyzést nem téve, biznak a jó indulatba s várják az időt, míg a dárdások által czipelt elemózsia megtizedelésére következik a sor. Ez pedig kérem igazolt eljárás, mert az erdön kimerül ám a test ereje s azt kellőleg pótolni kell. Így tart ez 8—10 napon át, míg végül fontos képpel elkészül a hires „Szakértői becsü“, s a bizottság elnökeként szereplő törvényszéki biró megszerkesztvén az eljárási jegyzőkönyvet, ehhez csatolja a szakértő ur költségei és napidijairól készített számlát, melynek rendesen jó kövér tételei vannak.

A napidij és utiköltségeken kívül ott van egy jelentékeny összeget képviselő tétel: a gyaloglásokról, hol minden 2 óra egy mértföldet (7·58 kilométer á 20 kr) számít, s így naponkénti 12—14 órai gyaloglás után 9 frt — 10 frt 50 kr kárpótlás esik.

Hiába, a szaktudományt, a fáradságot és ruharontást meg kell ám fizetni. Szegény erdőrendezősnél alkalmazott collegák! Hány napot kell fáradnotok, míg ezek egy napi gyaloglási díját kiérdemlitek!

Ily szakértők által a régi jágerállapot jut eszünkbe, midőn

illetéktelen kezekben volt erdészeti ügyünk. Itéljék meg igen tisztelt szaktársaim, hogy hol van ebben a ráció.

Erdőtörvényünk, — a 17. §-ban említett birtokosoknál — utját vágta ugyan az ily emberek jövő alkalmaztatásának, de fájdalom nem tartalmaz oly pontot, melylyel az említettem szakunkkali visszaélés elhárítható lenne.

Pedig, ha feltétlen szükséggé vált az, hogy csakis elméleti és gyakorlati képességet igazolni tudó egyének állhatnak — a 17. §-ban megjelölt birtokosoknál — erdészeti szakszolgálatban, vajon nem méltányos dolog-e, hogy erdészeti ügyekben is csak ily képesítés mellett adhasson valaki szakvéleményt, miből a bíró egész bizalommal ítélhessen.

Az 1880. évi XLV. törvényczikk alapján, az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-, Szolnok-, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekben követendő eljárás tárgyában, 1880. évi 2364. szám alatt kiadott igazságügy-ministeri „Utasítás“ 57. §-a szerint: „Erdők osztályozása és becslése esetében az eljáró bíró utasíthatja a feleket, hogy ezen munkálatok teljesítésére a szakértői bizottság elnökéül egy erdészeti szakismeretekkel bíró szakértőt válasszanak.“ Az eljáró bírónak minden esetben figyelmeztetni kellene e szakaszra a feleket, már a szakértői vélemény érdekében is. Ez áll az előmunkálatokra, míg az érdemleges tárgyalásra nevezett „Utasítás“ 78. §-a következőket rendeli: „A szemléhez az eljárásban érdekelt községek vagy érdekcsoportok az 57. §. értelmében egy-egy szakértőt választanak, az eljáró bíró pedig a szakértő bizottság elnökéül egy hitelesítő mérnököt, esetleg egy erdészeti szakismeretekkel bíró szakértőt is meghív.“

Tehát mindkét esetben „erdészeti szakismeretekkel bíró szakértő“-ről van szó, s daczára az „Utasítás“ ez intézkedésének, a kir. törvényszékek részéről oly egyének is nyernek meghívást ily tárgyalásokhoz, kik „erdészeti szakismeretekkel“ egyáltalán nem bírnak, s így azt beigazolni sem képesek. — Továbbá az említett ministeri „Utasítás“ függelékeként kiadott VIII. táblázat, mely az eljárásban szereplő egyének napidij és utiköltségeit állapítja meg, határozottan csak: „okleveles (gazda,

erdész, építész, stb.) szakértő“-ről szól, kiknek napidiját 8 frtban állapítja meg. Már pedig velem együtt többen tanubizonyosságot tehetnek arról, hogy a leirt fajta szakértőknek (tehát nem a ministeri „Utasítás“-ban foglalt „okleveles“-eknek) az eljáró bíró minden esetben legalább 8 frtot, sőt nem ritkán ennél jóval többet is liquidál napidij fejében, mire nézve eklatáns példákkal szolgálhatnék.

Szerény véleményem szerint ez elegendő annak magyarázatára, hogy mennyire tartatnak zsinórmértékül a kiadott „Utasítás“-ok, s hogy mily mérvben képviselik szakunkat még jelenleg is ama bizonyos szakértők, kik összeköttetés, ismeretség, barátság és atyafiság jussán erdőosztályozási, becslési és egyéb ily fajta peres ügyekben az eljáró bizottságban működven, érdemetlenül jutnak oly összegekhez, melyek által a valódi szakemberek többnyire szerény anyagi helyzetén jelentékenyen könnyítve, a törvény alapján kiadott felsőbb intézkedés pedig kifogástalanul teljesítve lenne.

Midőn eme, szakkörökben már többször megszellőztetett ügyet felhoztam, csak szakunk iránt érzett odaadó kötelességet véltem teljesíteni.

A tekintetes Szerkesztő Úr

alázatos szolgálója:

Simon Gyula,
okleveles erdész.

IV.

Bugojnó, 1881. évi decemberhó.

Tekintetes Szerkesztő Ur! E napokban oly dolgoknak színhelye volt az én erdőgondnoksági kerületem, melynek párját bármely országban, de még Szibériában is hiába keresnők.

Nem történt sem több sem kevesebb, minthogy az itteni „Bezirksvorsteher“-nek dühétől indittatva s a cs. kir. ezredőrségi szakasz parancsnoka, egy telivér rácz atyafi által felbujtogatva, fogta magát és kiküldött egy csendőrségi őrzőjáratot azon szigorú parancssal, hogy a legelső erdőőrt, kivel az őrzőjárat találkozik, fogja meg, verje vasra, tömjé be a száját és így kisérje be a „Bezirksbehördé“-be. A csendőrségi őrző-

rat el is indult, de az országuton vagy a falvakban nem találván erdőőrt, ilyen nélkül tért vissza, miért is hanyagságáért egy néhány napi „Dunckelarrest“-ot kapott.

De ezzel még nem érte be az érdem- és népkegyhajhászó kroato-szlavonizált cseh atyafi, hanem egy távsürgönyt menesztett a „Landesregierung“-hoz, melyben azon, levegőből kapott, aljas vádat emelte az erdőgondnokság ellen, hogy az erdőreivel lövetni kezdi az ő cseh felfogása szerint jogosultan fát orzó lakosságot.

Az erdőgondnokság sem türhette törvényesen felesketett erdőrendészeti közegeinek csendőrök által szándékolt elfogatását, és szintén sürgönyileg értesítette az országos pénzügyigazgatóságot a „Bezirksvorsteher“-nek ezen, hivatalos hatalmával történt visszaélése felől.

Mindkét sürgönynek megvolt a maga eredménye, mert a „Landesregierung“ a „Kreisvorsteher“, az országos pénzügyigazgatóság pedig a „forstamtsleitert“ küldte ki a helyszínére a vizsgálat legszigorubb megejtése s a hibázott hivatalnokok elmozdítása végett.

Mielőtt azonban ezen vegyes bizottság által foganatosított vizsgálat eredményét közölném, szükségesnek tartom előadni azon körülményeket, melyek a „Bezirksvorsteher“ e törvény- és szabályellenes önkény végrehajtására indítottak.

Mult hó vége felé egy erdőőr azon jelentéssel állit be hozzám, hogy Vesela község lakói tömérdek fát loptak a kincstári erdőből s ő egyedül nem képes azt lefoglalni, mivel a fának megkezdett felmérése közben már tettelesen bántalmaztatott. Erre én rögtön átiratilag megkerestem a Bezirksbehördét a szükséges csendőri segélynek kirendelésére, mely átiratomra azonban a Bezirksbehörde ötöd napra azzal felelt, hogy Vesela község lakói jogosan szerezték meg az általuk lopott fát s ő ennélfogva ezen fának lefoglalására csendőrt nem ad. Ezen idő alatt a lopott fát szerencsésen el is adták a tolvajok s mi csak hült helyét találtuk.

Látván, hogy ily szabály- és rendellenes viszonyok között egy erdőőr nem képes szolgálatát teljesíteni, párosával küldtem ki az erdőőröket azon erdőrészekbe, melyek a bosnyák pusz-

titó fejszének leginkább ki vannak téve és szigoruan meghagytam nekik, hogy minden faorzót megzálogoljanak és az általa lopott fát lefoglalják, mit közegeim pontosan teljesítettek is s rövid idő alatt közel 40 drb fejszét és vagy 20 méteröl szurkosfennyőforgácsot (Kienholz) szolgáltatottak át.

A fatolvajok látván, hogy én nem tréfálok s daczára annak, hogy a Bezirksvorsteher nekik az erdők pusztítását megengedte, szigoruan hajtatom végre az erdőtörvény rendelkezéseit, elmentek tehát panaszra hozzá, s ezen panasz, meg erdőőreim pontos szolgálattétele szülte aztán a levellem elején felsorolt önkényeket és a hivatalos hatalommal oly czudarul történt visszaélést.

A vegyes bizottság kirendelése tudtul adatott a Bezirksvorstehernek, de az erdőgondnokságnak nem, miből önként következtethető, hogy ezen bizottságnak már előre is feladatául tétetett az erdőgondnokság felültetése, illetve megbuktatása, a mi azonban nem sikerült.

A Bezirksvorsteher körözüvényileg felhivta ekkor a községi birákat, hogy maguk jelenjenek meg a tárgyalás napján, vagy pedig oly egyéneket küldjenek ki arra, kik az erdőőrök által vagy megzálogoltattak vagy kiktől a lopott fa elkoboztatott. Volt is aztán tanukihallgatás, mely két napig tartott, de eredményre nem vezetett, mert nem volt minden előleges instrukció és bujtogatás daczára constatálható azon körülmény, hogy az erdőőrök csak egyetlenegy fatolvajt bántalmaztak volna, annál kevésbé az, hogy csak egyetlenegy esetben is erőszakot követtek volna el, valamint az sem, hogy valakit jogtalanul zálogoltak volna meg, de ellenkezőleg belett bizonyítva az, hogy az erdőőrök közül kettő a fatolvajok által tetteleg bántalmazva lett, sőt hogy az egyik csak menekülés által került ki a fellázadt tömeg dühét, mely őt életveszélylyel fenyegette, de még akkor sem élt törvényes jogával, t. i. a fegyver használatával. — Belett még ezeken kívül bizonyítva az, hogy a fatolvajok nem egy, de számtalan esetben kísérelték meg az erdőőri személyzet megvesztegetését, a mi azonban nem sikerült.

A bizottság ezen eredménnyel sehogysen volt megelé-

gedve, mivel sem a felfüggesztési, annál kevésbé pedig az elbocsájtási felhatalmazást nem vehette igénybe az erdészeti személyzet egyetlenegy tagjával szemben sem, s így csalódva bár, de kárörömét ki nem elégitve volt kénytelen a nagy hűhóval megejtett vizsgálatról visszamenni.

A vizsgálat ily eredménye bátran azon következtetésre indíthatott, hogy a hivatalos hatalommal visszaélést elkövetett, a népet felbujtogató, egy nyilvános és állami erdészeti hatóságot rágalmakkal és hamis vádakkal illetett kormányhivatalnok mind ezen, úgy a büntetőtörvénykönyvbe, mint a szolgálati szabályokba ütköző cselekményekért megfogja kapni az érdemelt büntetést, s hogy az erdőgondnokság is nyerend majd elégtételt, de fájdalom! ez nem történt meg, még pedig azért, mivel a közigazgatási hivatalnok horvátszellemű telivér cseh „Beamter,“ az erdőgondnok meg csak magyar, a ki házához még az osztrák-magyar Zuluföldön is hiven ragaszkodik, — s mivel a vizsgálatot egy „tüchtiger oesterreichischer Bach-scher Beamte“ és egy „von Geburt aus dem Forstwesen angehörig“ tapasztalatlan cseh főerdész, illetve címzetes erdőmesterből állott bizottság ejtette meg.

Hogy ily viszonyok között önérzetes magyar ember tovább nem szolgálhat, az világos, s ezért én is megkerestem a nagyméltóságú cs. és kir. közös Ministeriumot, hogy mihamarább mentsen fel ezen „Beamtereskedési“ horvát-német-cseh szolgálattétel alól.

Alázatos szolgálója:

Seide Miksa,

cs. és kir. erdész.

Az 1881. évi erdészeti államvizsgák.

A folyó évi erdészeti államvizsgák októberhó 17-én kezdtek meg, s november 1-jén lettek befejezve, s a vizsgálati okleveleket azoknak, kik a vizsgák végét bevárták az országos főerdőmester Bedő ministeri tanácsos, Sólcz Gyula erdőtanácsos és akadémiai tanár, Hoffmann Sándor főerdőtanácsos és Belházy Emil főerdőfelügyelő vizsgáló bizottsági ta-